

Van: Elektronische nieuwsbrief van het Centrum voor Agrarische Geschiedenis
<nieuwsbrief@CAGNET.BE> namens Centrum Agrarische Geschiedenis
<diantha.osseweijer@CAGNET.BE>
Verzonden: donderdag 3 juli 2014 14:24
Aan: nieuwsbrief@CAGNET.BE
Onderwerp: Nieuwsbrief Centrum Agrarische Geschiedenis juli - augustus 2014

Dit is de tweemaandelijks nieuwsbrief van het Centrum Agrarische Geschiedenis vzw. Indien je deze mail niet meer wenst te ontvangen, klik dan op [deze link](#). Krijg je niets te zien? Surf dan naar [de webversie van deze nieuwsbrief](#).

Nieuwsbrief

Volg ons nu ook
op facebook!

Juli - augustus 2014

Beste lezer,

Deze zomereditie staat in het teken van het **Immaterieel Cultureel Erfgoed** met het themaverhaal over **grijze garnalen**, de erkenning van de **Kermiscultuur** en het slotfeest van het tweejarig project **Vlaams-Brabants Grondwitloof.EU!**

In de zomermaanden zijn er tal van activiteiten. Doe mee met onze **Facebookwedstrijd** en bezoek het **Hopmuseum** te Poperinge. In de kijker staat de boeiende **tentoonstelling** 'From America with love!' van het **Bakkerijmuseum** te Veurne. We kijken vooruit naar de **Contactdag** 'De Groote Vlucht' over Landbouw, Voeding en Eerste Wereldoorlog die doorgaat op **10 oktober 2014** te Roeselare.

We eindigen deze nieuwsbrief in vakantiesfeer met beelden van **hoevetoerisme** avant la lettre.

Veel leesplezier!

In dit nummer

- [Nieuw themaverhaal 'Pel grijze garnalen en proef de verhalen'](#)
- [Facebookwedstrijd: deel en win!](#)
- [10 oktober Contactdag 'De Groote Vlucht'](#)
- [Oproep](#)
- [Kermiscultuur en Memorial Day erkend als ICE](#)
- [Vlaams-Brabants Grondwitloof.EU!](#)
- [In de kijker: tentoonstelling 'From America with love!'](#)
- [Agro-erfgoed telex](#)
- [Beeldspraak: hoevetoerisme](#)

Pel grijze garnalen en proef de verhalen

Garnalen, de lekkere delicatessen uit onze Noordzee, staan al eeuwenlang op het menu. Aan de kust maakten ze deel uit van de **dagdagelijkse maaltijd**, in het binnenland waren ze een echt **luxeproduct**. Onder meer de opkomst van het massaal **kusttoerisme** zorgde voor de echte democratisering van de garnaal. Garnalen vissen of kruien te voet of te paard is geëvolueerd van een levensnoodzakelijk iets naar een **tijdverdrijf, sport of toeristische**

attractie. Hoewel wij Belgen de grootste grijze garnaaleters ter wereld zijn, is onze garnaalvloot slechts heel klein in vergelijking met die van de buurlanden. Er is geen veilplicht voor garnaal, je mag dus met garnaal gaan van deur tot deur. En kraakverse garnalen zelf pellen is nog steeds het neusje van de zalm.

Dit verhaal is grotendeels gebaseerd op de publicatie '**Garnalen: verhalen en recepten van vroeger en nu**' geschreven door Katrien Vervaele (Maritiem auteur) en Nancy Fockedeey (VLIZ).

Lees het hele themaverhaal op [Het Virtuele Land](#).

 naar boven

Facebookwedstrijd: deel en win!

België is het bierland bij uitstek. In maart 2014 werd het dossier van de **Belgische Biercultuur** ingediend bij UNESCO om toegevoegd te worden aan de Representatieve Lijst van het Immaterieel Cultureel Erfgoed van de Mensheid. In afwachting wil CAG de biercultuur nog eens extra in de verf zetten.

Samen met het **Hopmuseum Poperinge** lanceert het CAG een **Facebookwedstrijd** met als inzet een **Belgische bierbeleving** in het Hopmuseum!

Deel onze wedstrijd via Facebook, beantwoord de quizvraag en maak kans op het prachtige **fotoboek '24 Belgen / 24 Bieren'**, een Belgisch bier en gratis toegang tot de expo '**24 Belgen / 24 Bieren**'. Veel succes!

 naar boven

10 oktober Contactdag 'De Groote Vlucht'

De Duitse inval op 4 augustus 1914 brengt een ongeziene **vluchtelingenstroom** op gang richting de kust en de grenzen over naar Nederland, Frankrijk en Groot-Brittannië. De **Contactdag 'De Groote Vlucht'** over Landbouw, Voeding en Eerste Wereldoorlog zoomt hierop in.

In de voormiddag vertellen Prof. Dr. Alex Vanneste, Ineke Steevens (NAVIGO) en Brecht Demasure (CAG) meer over het vluchten en de migratie van velen. De **nieuwe publicatie 'Boter bij de vis'** wordt voorgesteld en de bijhorende **website gelanceerd**. In de namiddag is er een bezoek aan het Miummm en de brouwerij Rodenbach gepland. Daarnaast is er een **kookworkshop** boordevol tips over de culinaire keuken voor erfgoedwerkers. Meer informatie vind je [hier](#). De uitnodiging met het volledige programma volgt.

Noteer alvast **10 oktober 2014** in je agenda! De Contactdag gaat door van 10u tot 16u in het **Vlaams Huis van de Voeding Miummm** te Roeselare. Deze Contactdag is een organisatie van het CAG in samenwerking met het departement Landbouw & Visserij en het Miummm.

Foto: Visserij helpen bij de evacuatie van Belgische vluchtelingen, sept-okt 1914, ©Beeldbank Wetenschappen (VLIZ)

 naar boven

Oproep

Het CAG is volop bezig met de **inventarisatie** van de landbouwcollectie van het Provinciaal Domein Bulskampveld in Beernem, West-Vlaanderen. Een belangrijke deelcollectie vormen de **landbouwwarren en –wagens** die alle onder de gaanderijen staan opgesteld rondom de kruidtuin van het domein.

Op verschillende van deze voertuigen treffen wij telkens hetzelfde 'plaatje' aan ([klik hier](#) voor een hoge resolutieversie). Het is de neerslag van een belastingheffing op het toegestane gewicht over de steenwegen. Maar wat was de precieze functie van deze plaatjes? En welke dienst was hiervoor verantwoordelijk?

Als je ons hierover meer info kan bezorgen, gelieve contact op te nemen met **Bert Woestenborghs**.

Foto: Belastingplaatje van polderwagen, © CAG

[naar boven](#)

Kermiscultuur en Memorial Day erkend als ICE

Op vrijdag 20 juni maakte Vlaams minister van Cultuur Joke Schauvliege bekend dat, na gunstig advies van de expertencommissie, de **Kermiscultuur** en de **Memorial Day** werden toegevoegd aan de **Inventaris Vlaanderen voor Immaterieel Cultureel Erfgoed (ICE)**. De lijst telt vandaag 40 elementen.

Voor de betrokken erfgoedgemeenschap is de erkenning erg belangrijk. De inventaris draagt bij tot de **zichtbaarheid** en stimuleert het bewust omgaan met en het **borgen** van dit niet-tastbaar erfgoed. De inventaris is een onderdeel van het platform www.immaterieelerfgoed.be dat toont hoe rijk en divers het ICE in Vlaanderen is en op welke manieren het een toekomst kan krijgen.

Samen met **ETWIE** en **LECA** begeleidde CAG de foorkramers in hun voorbereidend traject. Het doet ons dan ook erg veel plezier dat deze erfgoedgemeenschap haar inspanning beloond ziet. We kijken al uit naar de verdere samenwerking!

Foto: Dennis Delforge in zijn snoepkraam op de kermis, © LECA

[naar boven](#)

Vlaams-Brabants Grondwitloof.EU!

Het tweejarig project **Vlaams-Brabants Grondwitloof.EU!** werd op vrijdag 20 juni feestelijk afgesloten. Het PDPO-project, gefinancierd met Europese, Vlaamse en provinciale steun, wilde de jongere generaties warm maken voor de **grondwitloofteelt**. De opzet was de vakkennis en de traditionele teelttechnieken door te geven aan een nieuwe lichting enthousiastelingen om zo tot een duurzaam, authentiek, maar ook innovatief teeltproces te komen.

Sluitstuk van het project was de ontwikkeling van een interactieve **witloofquiz** in het Witloofmuseum van Kampenhout. Een draaiboek over de productie in al zijn facetten zal nog online komen. Naast de eerdere erkenning

van het grondwitloof als **streekproduct**, is dankzij dit project nu ook het telen van grondwitloof erkend als **Immaterieel Cultureel Erfgoed** in Vlaanderen!

De partners in dit project waren de **Nationale Proeftuin voor Witloof**, de **vzw Brussels Grondwitloof**, de provincie Vlaams-Brabant, het **Witloofmuseum**, de gemeente Kampenhout, **BelOrta**, CAG, de Vlaamse Overheid, de Provinciale Landbouwkamer, de Vakgroep Witlooftelers Vlaams-Brabant (Boerenbond) en het Kenniscentrum Duurzame tuinbouw.

Foto: Witloof 'langen', © vzw Brussels Grondwitloof

 [naar boven](#)

In de kijker

Aan het begin van de Eerste Wereldoorlog stond de **Grote Honger** voor de deur: België zat gevangen tussen Duitse klauwen en de nationale voedselvoorraad slonk zienderogen.

In de **tentoonstelling** 'From America with love!' neemt het **Bakkerijmuseum Veurne** je mee naar de oorlogsjaren waarin miljoenen Belgische kinderen, vrouwen en mannen dag in dag uit de strijd moesten aangaan voor hun brood op de plank. De

expo zoomt in op de ongeziene wereldwijde Amerikaanse campagne om de 'Poor Little Belgians' uit de hongersnood te helpen.

Deze tentoonstelling over de **Amerikaanse voedselhulp** kan je nog **tot 31 augustus 2014** bezoeken in het Bakkerijmuseum te Veurne (Albert I-laan 2). [Klik hier](#) voor meer informatie.

Foto: Cartoon van de Amerikaanse voedselhulp, © Collectie Amerikaanse Ambassade

 [naar boven](#)

TELEX

Een selectie van nieuwsberichten en evenementen uit het erfgoedveld van landbouw, platteland en voeding. Lees de volledige telex op [Het Virtuele Land](#).

In de zomerreeks van het tijdschrift **Boer & Tuinder** gaat een journalist langs bij enkele **actieve boeren**, op zoek naar **sporen van de Eerste Wereldoorlog**. Ontdek de bijzondere verhalen wekelijks in dit magazine en via '**Boer in de kijker**' op de site van **Boerenbond** en **FB-pagina van CAG**.

Oproep: **Call for panels** voor '**the Rural History 2015 conference**' op 7-10 september 2015 in Girona (Spanje). Deadline indienen abstract is **30 september 2014**.

Deze zomer zijn er weer de **Bokrijkdagen**: 8 zondagen met (on)roerend, immaterieel en levend erfgoed in de kijker én in actie.

Ook de '**Does van het MOT**' gaan van start in het **Museum voor de Oudere Technieken**: hier maak je kennis met de technieken van weleer.

De expo '**Boer vindt land. Vlaamse migranten en Noord-Amerika**' loopt van **10 juli tot 14 september** in het Provinciaal Cultuurcentrum Caermersklooster te Gent.

Op het terrein van de **Landscommanderij Alden Biesen** gaat op **6 juli** de **Land- en Tuinbouwdag** door.

Nog **tot 20 juli** kan je in Museum de Mindere in Sint-Truiden de **expo 'Boom en Mens'** bezoeken.

17 augustus is er het grootse **4de-lustrumfeest** van het Mout- & Brouwhuis de Snoek te Alveringem met voorstelling van de publicatie en bijhorende expo '**Bier! Een vloeibare Oorlogsgeschiedenis**'.

Op **24 augustus** gaat de 18de **Levend Erfgoed Expo** door in Provinciaal Domein Puyenbroeck (Wachtebeke) en op **6-8 september** in de Stedelijke Kruidtuin van Leuven.

Beeldspraak

Vakantie! Vandaag gaat iedereen op reis, maar vroeger was dit wel anders. In de negentiende eeuw was vrije tijd enkel weggelegd voor de hogere klasse. Zij gingen op vakantie in eigen land met de kust als favoriete bestemming, verpoosden op het romantische platteland of maakten verre reizen. Etablissementen zorgden op tijd en stond voor een lekkere maaltijd en frisse of warme drank.

Pas in de twintigste eeuw konden bredere lagen van de bevolking het zich veroorloven op vakantie te gaan door een betere infrastructuur, het toenemende autobezit, stijgende welvaart en de wet op betaalde vakantiedagen (1936). Er verschenen vakantie- en recreatiedomeinen waar men zich kon ontspannen. Voor vele dorpingen was vakantie aan de kust, in de Ardennen of het buitenland in de jaren 1950 nog onbereikbaar. Dit veranderde in de daaropvolgende jaren door de stijgende welvaart. Recreatie en toerisme was vanaf dan weggelegd voor iedereen.

Ansichtkaart 'Knocke - Chez Siska', 1904, Académie Royale de Belgique, © collectie Dexia Bank Brussel

Deze eetgelegenheid van 'moeder Siska' stond sinds het prille begin in 1882 bekend om haar hartvormige wafels. Hoewel het originele huis inmiddels werd gesloopt, bestaat het familierestaurant nog altijd onder de naam **'Marie-Siska'**.

Ansichtkaart 'Ternath - Café-Restaurant-Laiterie Ste-Anne', 1906, Académie Royale de Belgique, © collectie Dexia Bank Brussel

Zicht op de visvijver van de melkerij en café-restaurant Sint-Anna in Ternat. Op de voorgrond een jongen met ezel, met achter hem enkele bont aangeklede muzikanten en vier vrouwen in een bootje.

Ansichtkaart 'Burght - Le Jardin Lusthof', 1904, Académie Royale de Belgique, © collectie Dexia Bank Brussel

Vrouwen en kinderen verpozen in de tuin van café-restaurant Lusthof in Burght, nabij Zwijndrecht.

[naar boven](#)

www.HetVirtueleLand.be

Met steun van de
Vlaamse overheid

KU LEUVEN